

**RAQAMLI TA'LIMNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA
ULARNI TA'LIM- TARBIYA JARAYONIGA TATBIQ ETISH YO'LLARI****Marayimova Kibriyo Islomjon qizi***Farg'ona Davlat Universiteti katta o'qituvchisi, p.f.b.f.d. (PhD)*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada, yurtimizda amalga oshiralayotgan raqamli texnologiyalar va ta'lim jarayonida olib borilayotgan taklif va tendisayalar shuningdek, ta'lim - tarbiya jarayonida hozirgi kunda yanada zamonaviylashtirilib kelayotgan raqamli ta'lim texnologiyalari hamda ularni ta'lim- tarbiya jarayoniga tatbiq etish yo'llari haqida keng fikr va ma'lumotlar keltirilib o'tilgan.*

Annotation: *in this article, a wide range of opinions and information about the digital technologies implemented in our country and the proposals and tendisayas carried out in the educational process, as well as the digital educational technologies that are now becoming more modern in the educational process, as well as the ways to apply them to the educational process.*

Аннотация: *В данной статье представлены предложения и тенденции в области цифровых технологий и образования, реализуемых в нашей стране, а также обширные мнения и информация о цифровых образовательных технологиях, которые в настоящее время совершенствуются в учебно - воспитательном процессе, а также о путях их внедрения в учебно - воспитательный процесс.*

Kalit so'zlar: *raqamli texnologiyalar, ta'lim tendensiyalari, ta'lim- tarbiya, yosh kadrlar, axbarot texnologiyalari, jamiyat muammolari, fuqarolor, taklif va tendisayalar.*

Keywords: *digital technology, educational trends, education, young personnel, akhbarot technologies, problems of society, citizen, proposal and tendisayas.*

Ключевые слова: *цифровые технологии, образовательные тенденции, образование, молодые кадры, информационные технологии, проблемы общества, граждане, предложения и тенденции*

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar hayotning barcha sohalarida faol qo'llanilmoqda. iqtisodiyot, bank, xizmat sektori shuningdek ta'lim jarayonini ham tez sur'atlarda rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Mamlakatimizda yashayotgan barcha fuqarolar, jumladan yosh bolalardan tortib nafaqaxo'rlarning ham ongida raqamli texnologiyalar orqali jamiyatdagi barcha muammolarni hal qilish mumkun degan fikrni shakllantirmoqda.

Raqamlardan foydalanishga asoslangan hamda joriy etilgan texnologiyalarning so'zsiz foydasi bilan axloqiy, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish, robotlar va tashkilotlar xodimlari o'rtasidagi raqobatning huquqiy jihatlari bilan bog'liq masalalar tobora ko'proq e'tiborga olinmoqda. Shu jihatdan, mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoev ta'kidlaganidek, "Taraqqiyotga erishish uchun raqamli bilimlar va zamonaviy axborot texnologiyalarini egallashimiz zarur va shart. Bu bizga yuksalishning eng qisqa yo'lidan borish imkoniyatini beradi. Davlat va jamiyat boshqaruvi, ijtimoiy sohada ham raqamli texnologiyalarni keng joriy etib, natijadorlikni oshirish, bir so'z bilan aytganda, odamlar turmushini keskin yaxshilash

mumkin. Raqamli iqtisodiyot bu birgina faoliyat turi emas, balki, ishbilarmonlik, sanoat ob`ektlari, sifatli ta`lim va xizmatlar deganidir.

Respublikamiz oliy ta`lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo`llash, ularning imkoniyatlarini tahlil qilish asosida o`quv jarayonini rivojlantirishning ustuvor yo`nalishlarini aniqlash maqsadi qo`yilgan bo`lib, unda raqamli texnologiyalarning ta`lim sohasida nafaqat muhim o`rin egallashi va qanday shaklda joriy etilishi bo`yicha tahlillar amalga oshirildi. Tadqiqot usullari sifatida oliy ta`limda raqamli texnologiyalarni joriy etishga ilmiy asoslangan yondashuvni shakllantirishga tegishli xulosalar tuzishda normativ hujjatlarni, mavjud bo`lgan amaliyotni o`rganish, tizimlashtirish va umumlashtirishdan foydalanildi.

Yurtimizdagi nufuzli xususiy o`quv markazlari ham zamon talabidan kelib chiqqan holda onlayn ta`limni yo`lga qo`ymoqda. Bu jarayonning o`zi ham mamlakatimiz ta`lim tizimida yangi bosqich boshlanganini anglatadi. Ta`lim tizimi bugungi kunda raqamli texnologiyalarga singib ketayotgani shunchaki hayratlanarli emas, chunki, bugungi kunda axborot makonida taklif etilayotgan ko`plab narsalarni jiddiy tahlil qilish va pedagogik asoslash uchun asos bo`lib xizmat qiladi. So`nggi yillarda ta`limni "raqamlashtirish" muammolari, uning shakllanishiga ta`siri bo`yicha birorbir davlat loyihasi yoki so`rovnoma asosida tadqiqotlar o`tkazilmaganligi ham muhimdir. Shu bilan birga, Internet tizimidagi muhitning yoshlar ongiga ta`sirining ahamiyati hukumatning, zamonaviy ommaviy axborot vositalarining ma`ruzalarida, pedagogik jamoatchilik muhokamalarida, magistrant va tadqiqotchilarning izlanishlarida ham ko`rishimiz mumkin.

Raqamli texnologiyalar ta`limda qiziqarli o`quv muhitini ta`minlash uchun qo`llaniladi. Talabalarni o`rganishga ilhomlantirish va rag`batlantirish. Ular ancha yil avvaldan ta`lim vositasi sifatida e`lon qilingan. Turli tadqiqotlar raqamli texnologiyalar o`rtasidagi aloqalarni o`rnatadi. Talabalarning faolligi, motivatsiyasi va ijobiy ta`lim natijalariga sabab bo`lmoqda. Tadqiqot shuni ko`rsatadiki, raqamli o`quv faoliyati maqsadli muloqotni targ`ib qiladi va o`qituvchilar va talabalar o`rtasidagi hamkorlik suhbatlashish uchun keng imkoniyatlar ochadi. Raqamli bo`lmagan ta`lim faoliyati bilan solishtirganda ijodiy va mazmunli usullardandir. Integrasiyalash kommunikativ raqamli vositalar, Facebook va muhokama forumlari kabi o`quv amaliyotida, fanlar bo`yicha asosiy ta`lim sohalarini va raqamli savodxonlikni qo`llab-quvvatlashi, XXI asr ko`nikmalarni rivojlantirish va madaniy ongni va raqamli ta`limni rivojlantirishga yordam beradi.

Raqamli texnologiya ijobiy ta`lim natijalarini beradi, ilhomlantiruvchi va talabalarni raqamli dunyoda talabalar sifatida auditoriya cheklovlaridan tashqarida rag`batlantiradi. Bog`langan va kommunikativ onlayn yaratiladi. Raqamli texnologiyalar va vositalar yordamida yuzma-yuz o`qish joylari o`rganishni qo`llab-quvvatlashi mumkin. Ma`lumki, innovatsiyalar, talabalarni jalb qilish va rag`batlantirish va talabalarga hayotiy ko`nikmalarni rivojlantirishga imkon beradi. Kelajakda ishga tayyor bo`lish, ayniqsa raqamli texnologiyalardan keng foydalanish imkoniyati mavjud bo`ladi. Ushbu tizimda o`qituvchilar muhim rol o`ynaydi. Talabani eng yaxshi qo`llab-quvvatlash uchun o`rganish jarayonida o`qituvchilarning kasbiy rivojlanishi va o`z faoliyatida agentlikka muhtojligi ta`kidlangan o`qitish va o`rganish amaliyoti mavjud.

Ta`lim tizimining hozirgi holati noan`anaviy ta`lim texnologiyalarining roli ortib borayotgani bilan tavsiflanadi. Ta`lim oluvchi tomonidan ularning yordami bilan bilimlarni

o'zlashtirish an'anaviy texnologiyalarga qaraganda ancha tezdir. Ushbu texnologiyalar bilimlarni rivojlantirish, egallash va tarqatish xarakterini o'zgartiradi, o'rganilayotgan fanlarning mazmunini chuqurlashtirish va kengaytirish, uni tezda yangilash, samaraliroq o'qitish usullarini qo'llash, shuningdek, har bir kishi uchun ta'lim olish imkoniyatini sezilarli darajada kengaytirish imkonini beradi.

Xulosa o'rnida aytish joizki ta'limda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bir tomondan muayyan qiyinchiliklar va muammolarni keltirib chiqarsada boshqa tomondan turli yutuqlarni qo'lga kiritilishiga sabab bo'ladi. Bu jarayon induvidial salohiyatli o'quvchilarning yanada rivojlanishi holatida yaqqol namoyon bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoevning 2020 yil 24 yanvarda Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasi. 2020 y.
2. Abdullayev M., Saidahror, G. Ayupov, R. Raqamli iqtisodiyot - kadrlar tayyorlashning dolzarb yo'nalishlari. 2020 y.
3. Al-Awidi, H., & Aldhafeeri, F. (2017). Teachers' readiness to implement digital curriculum in Kuwaiti schools. *Journal of Information Technology Education*, 16(1), 105-126.
4. Digital Development Overview: Development news, research, data | World Bank. <https://www.worldbank.org/en/topic/digitaldevelopment/overview>
5. Мирзахмедова, Н. Д. (2015). Применение макросов в программе Power Point для создания тестовых заданий. *Наука, техника и образование*, (4 (10)), 180-182.
6. Абдурахманова, Ш. А. (2017). Развитие педагогической науки в Республике Узбекистан. *Молодой ученый*, (1), 428-430.